

УДК 658.014.1

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ**

*Чобіток В.І., к.е.н., доцент,
Зайцева І.С., магістрант,
Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків*

У статті розглянуті теоретичні дослідження у сфері управління фінансовою діяльністю підприємства. Розглянуті проблеми фінансової політики і її регулювання. Визначено головну мету фінансової діяльності підприємства, як гаранта його стабільного та максимально ефективного функціонування тепер та достатнього потенціалу розвитку в майбутньому. Визначено основні функції управління, методи, елементи та завдання, які в цілому регулюють роботу усього підприємства.

Ключові слова: підприємства, фінансова діяльність, управління фінансовою діяльністю, методи управління фінансовою діяльністю

В статье рассмотрены теоретические исследования в области управления финансовой деятельностью предприятия. Рассмотрены проблемы финансовой политики и ее регулирование. Определены главную цель финансовой деятельности предприятия, как гаранта его стабильного и максимально эффективного функционирования теперь и достаточного потенциала развития в будущем. Определены основные функции управления, методы, элементы и задачи, которые в целом регулируют работу всего предприятия.

Ключевые слова: предприятия, финансовая деятельность, управление финансовой деятельностью, методы управления финансовой деятельностью

The article deals with theoretical studies in the field of financial management of the company. The problems of financial policy and its regulation. The Main purpose of financial activity, as the guarantor of

its most stable and efficient functioning of sufficient capacity now and in the future. The basic function of management, methods, elements and objectives, which are generally govern the entire enterprise.

Keywords: *enterprises, financial activities, financial management, methods of financial management*

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки ефективно управління фінансовою діяльністю передбачає оптимізацію потенціалу підприємства. У цій ситуації різко підвищується значущість ефективного управління фінансовими ресурсами. Від того, наскільки ефективно й доцільно вони трансформуються в основні та оборотні кошти, а також в засоби стимулювання робочої сили, залежить фінансове благополуччя підприємства у цілому, його власників і співробітників. У тій чи іншій мірі роль фінансових ресурсів важлива на всіх рівнях управління (стратегічний, тактичний, оперативний), проте особливого значення вона набуває в плані стратегії розвитку підприємства. Таким чином, управління фінансовою діяльністю як одна з основних функцій апарату управління підприємством набуває ключової ролі в умовах ринкової економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Трактували сутність понять «фінансова діяльність підприємства» та «управління фінансовою діяльністю підприємства» у своїх роботах такі вітчизняні вчені, як: І.А. Бланк [1], А.П. Міщенко [2], Е.А. Уткін [5], В.П. Сладкевич [3], Н.В. Лаврухіна [6], Н.П. Любушин [7], В.В. Прохорова [8] та багато інших, але питання управління фінансовою діяльністю підприємства потребує додаткового опрацювання.

Мета роботи полягає в теоретичному обґрунтуванні формування управлінської діяльності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ефективне функціонування підприємства в довгостроковій перспективі, забезпечення високих темпів його розвитку та підвищення конкурентоспроможності в умовах ринкового середовища в значній мірі визначаються рівнем управління його фінансовою діяльністю.

Управління фінансовою діяльністю підприємства - це вид професійної діяльності, направленої на управління фінансово-господарським функціонуванням підприємства. Управління фінансовою діяльністю є одним з ключових елементів всієї системи сучасного управління підприємством [3, с.359].

Важливе значення для кожного підприємства відіграє своєчасна та об'єктивна оцінка фінансового стану підприємств, розрахунок основних показників, які його характеризують.

Елементи, які включає управління фінансовою діяльністю підприємства, представлені на рис. 1.

Рис.1. Елементи управління фінансовою діяльністю підприємства

З рис.1 випливає, що фінансова діяльність підприємства спрямована на оцінку, розроблення, забезпечення, організацію управління. За допомогою цих елементів можна виділити основні методи фінансової діяльності (рис.2).

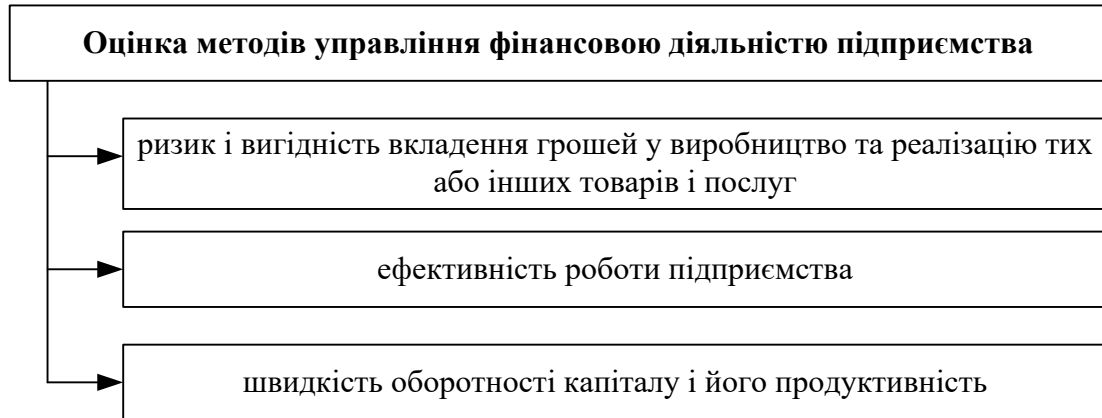

Рис. 2. Оцінка методів управління фінансовою діяльністю підприємства

Завданням управління фінансовою діяльністю є практичне застосування методів, коштів та інструментів для досягнення мети діяльності підприємства в цілому або його окремих виробничо-господарських ланок.

В завдання управління фінансовою діяльністю входить знаходження оптимального співвідношення між короткостроковими і довгостроковими цілями розвитку підприємства і рішеннями, що приймаються в рамках фінансового управління. Завданням управління фінансовою діяльністю підприємства також є визначення пріоритетів і пошук компромісів для оптимального поєднання інтересів різних господарських підрозділів у прийнятті інвестиційних проектів і виборі джерел їх фінансування.

Головне в управлінні фінансовою діяльністю підприємства - прийняття рішень щодо забезпечення найбільш ефективного руху фінансових ресурсів між підприємством і джерелами його фінансування, як зовнішніми, так і внутрішніми. Управління потоком фінансових ресурсів, виражених в грошових коштах, є центральним питанням в управлінні фінансовою діяльністю. Потік фінансових ресурсів складають грошові кошти: одержані в результаті діяльності підприємства; інвестовані і реінвестовані в розвиток системи виробництва; направлені на сплату податкових платежів.

Функції й економічні методи управління фінансовою діяльністю підприємства можна поділити на два блоки: блок з

управління зовнішніми фінансами і блок з внутрішнього обліку і фінансового контролю (рис.3).

Рис.3. Функції й економічні методи управління фінансовою діяльністю підприємства

Роль фінансової політики в централізованому управлінні підприємством визначається тим, що вона стосується всіх сторін його економічної діяльності - науково-технічної, виробничої, постачання товарно-матеріальних ресурсів, просування і продажу товарів та послуг - і відображає в концентрованому вигляді вплив численних внутрішніх і зовнішніх чинників. В рамках єдиної фінансової політики, що розробляється на вищому рівні управління, визначаються в глобальному масштабі джерела фінансових ресурсів і їх розподіл в рамках підприємства [5, с.81].

Важко однозначно визначити конкретні форми і методи проведення фінансової політики. Хоча в рамках окремих підприємств і є істотні відмінності у використанні конкретних форм і методів фінансової політики, можна, проте, говорити про загальні її риси і принципи, а також інструменти фінансової політики.

Найважливіші з них: розподіл і перерозподіл прибутків; фінансування і кредитування діяльності різних підрозділів; визначення структури і характеру внутрішніх фінансових операцій і розрахунків за ними.

Як і кожна управлінська система, управління фінансовою діяльністю підприємства передбачає наявність певною об'єкту управління[2, с.37]. Таким об'єктом виступають фінанси підприємства і його фінансова діяльність. Управління фінансовою діяльністю підприємства реалізує свою головну мету і основні завдання шляхом здійснення певних функцій. Основні функції управління фінансовою діяльністю підприємства представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Основні функції управління фінансовою діяльністю підприємства

№ з/п	Функції	Характеристика
1.	Розроблення фінансової стратегії підприємства	при реалізації системи функцій формується система цілей і цільових показників фінансової діяльності на довгостроковий період. Фінансова стратегія підприємства розглядається як невід'ємна складова загальної стратегії його економічного розвитку
2.	Створення організаційних структур, що забезпечують прийняття і реалізацію по всіх аспектах фінансової діяльності підприємства	в процесі реалізації цієї функції управління фінансовою діяльністю необхідно забезпечувати постійну адаптацію цих організаційних структур до змінних умов функціонування підприємства та напрямів фінансової діяльності
3.	Формування ефективних інформаційних систем, що забезпечують обґрунтування альтернативних варіантів управлінських рішень	в процесі реалізації цієї функції повинні бути визначені обсяги і зміст управління фінансовою діяльністю; сформовані зовнішні і внутрішні джерела інформації, що задовольняють ці потреби; організований постійний моніторинг фінансового стану підприємства і кон'юнктури ринку

Продовження таблиці 1

1	2	3
4.	Здійснення аналізу різних аспектів фінансової діяльності підприємства	в процесі реалізації цієї функції проводиться експрес поглиблений аналіз окремих фінансових операцій; фінансових результатів діяльності філій та відокремлених підрозділів підприємства; узагальнених результатів діяльності підприємства в цілому і в розрізі окремих її напрямів
5.	Здійснення планування фінансової діяльності підприємства по основних напрямках	з реалізацією цієї функції пов'язана розробка стратегічних планів, а також системи поточних планів і оперативних бюджетів по основних напрямках фінансової діяльності різними структурними підрозділами і по підприємству в цілому
6.	Розробка дієвої системи стимулювання реалізації прийнятих управлінських рішень в області фінансової діяльності	при реалізації цієї функції формується система заохочень і санкцій в розрізі керівників і менеджерів окремих структурних підрозділів підприємства за виконання і невиконання встановлених цільових фінансових показників, фінансових нормативів і планових завдань
7.	Здійснення ефективного контролю за реалізацією прийнятих управлінських рішень в області фінансової діяльності	реалізація цієї функції пов'язана із створенням системи внутрішнього контролю на підприємстві, розділенням контрольних обов'язків окремих служб і фінансових менеджерів, визначенням системи контрольованих показників і контрольних періодів, оперативним реагуванням на результати здійснюваного контролю

Висновки. Отже, управління фінансовою діяльністю як одна з основних функцій апарату управління підприємством набуває ключової ролі в умовах ринкової економіки. Управління фінансовою діяльністю підприємства – це вид професійної діяльності, направленої на управління фінансово-господарським функціонуванням підприємства. Управління фінансовою діяльністю є одним з ключових елементів всієї системи сучасного управління підприємством.

Узагальнюючи праці провідних вчених, можна зробити висновок, що незважаючи на проведення обґрунтованих досліджень за проблемою управління фінансовою діяльністю підприємства, вивчення кола означених проблем не можна вважати завершеним через постійну мінливість умов фінансування діяльності підприємств та управління оборотним капіталом. Цей факт підтверджує необхідність здійснення

подальших досліджень підходів щодо забезпечення розвитку фінансових ресурсів.

Література

1. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами / И.А. Бланк.- К.: МП «ИТЕМ» ЛТД; СП «АДЕФ-УКРАЇНА», 1996. – 534 с.
2. Міщенко А.П. Стратегічне управління: Навч. посіб. / А.П. Міщенко.– К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 336 с.
3. Сладкевич В.П. Стратегічний менеджмент організацій; Підручник / В.П. Сладкевич. – К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008.– 496 с.
4. Юрь С.И. Финансы: Учебник / Под ред. С.И. Юря, Ф.М. Федосова. – М. : 2008. – 611с.
5. Уткін Е.А. Фінансове управління / Е.А. Уткін. – М.: Асоціація авторів і читачів «Тандем»; Видавництво ЕКМОС, 2004. – 118 с.
6. Лаврухина Н.В. Финансы предприятий / Н.В. Лаврухина, Л.П. Казанцева. – М.: МЭСИ, 2004. – 345 с.
7. Любушин Н.П. Аналіз фінансово-економічної діяльності: Навчальний посібник для вузів / Н.П. Любушин, В.Б. Лешева, В.Г. Дьякова; під редакцією Н.П. Любушина. – М:ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 471 с.
8. Прохорова В.В. Потенціал підприємства : формування, управління та розвиток : колективна монографія / Укр. інж.-пед. акад.; заг. ред. д-р екон. наук, проф. В.В. Прохорова. – Х. : НТМТ, 2013. – 320 с.